

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств Хмельницької області щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2020 року

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Хмельницької області в IV кварталі 2020 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Хмельницької області у IV кварталі 2020 року свідчать, що на тлі посилення карантинних заходів респонденти очікують скорочення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та стримано оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Прогнозується подальше зростання цін та посилення девальваційних процесів.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні** четвертий квартал поспіль: баланс відповідей – «мінус» 26.7% (у III кварталі 2020 року – «мінус» 33.3%) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 24.4%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги** нижчими темпами: частка респондентів, які очікують, що зростання споживчих цін не перевищить 7.5%, становить 53.3% (у попередньому кварталі – 46.7%), у цілому по Україні – 49.2%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називають витрати на виробництво та курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- **посилення девальвації національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 86.7% респондентів (у попередньому кварталі – 78.6%), у цілому по Україні – 87.1%;
- **фінансово-економічний стан підприємств на поточному рівні:** баланс відповідей – 0.0% (у III кварталі 2020 року – «мінус» 20.0%). У цілому по Україні очікується незначне поліпшення фінансово-економічного стану – 1.3% (таблиця);
- **зменшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – «мінус» 6.7% (у попередньому кварталі – «мінус» 13.3%). Обсяг реалізації продукції на зовнішньому ринку збільшиться: баланс відповідей – 12.5% (у попередньому кварталі – 0.0%). У цілому по Україні очікується помірне зростання обсягів реалізації: баланси відповідей – 7.1% та 3.8% відповідно;
- **зменшення інвестиційних видатків як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар:** баланси відповідей «мінус» 7.1% та «мінус» 13.3% відповідно (у попередньому кварталі – «мінус» 23.1% та «мінус» 14.3% відповідно). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 4.5% та 3.8% відповідно;
- **істотне скорочення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 26.7% (у попередньому кварталі – «мінус» 33.3%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 9.9%;
- **високі темпи зростання цін на товари/послуги, що купуються:** баланс відповідей – 92.9%. Водночас **ціни на товари/послуги власного виробництва зростатимуть значно повільніше:** баланс відповідей – 33.3% (у попередньому кварталі – 80.0% та «мінус» 6.7% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на сировину, матеріали та вартість трудових ресурсів (графік 7);
- **прискорення зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 53.3% і 64.3% відповідно (у III кварталі 2020 року – 33.3% і 46.7% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств області нарощувати виробництво, респонденти називають брак обігових коштів та кваліфікованих працівників (оцінки впливу значно зросли) (графік 5).

Знизилися очікується щодо зростання потреби підприємств у позикових коштах найближчим часом (графік 8). 60.0% респондентів, які взяли участь в опитуванні, планують брати банківські кредити та надають перевагу національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом стали жорсткішими (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами – головний стримуючий чинник залучення кредитних ресурсів (графік 10).

Усі респонденти області зазначили, що **не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках**, у цілому по Україні – 96.9%.

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

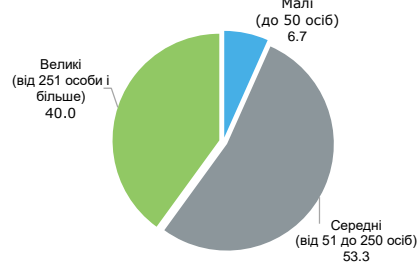
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств добрий:** баланс відповідей – 13.3% (у III кварталі 2020 року – 14.3%). У цілому по Україні фінансово-економічний стан оцінюється як поганий: баланс відповідей – «мінус» 3.2%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва зменшився і є нижчим, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 9.1% (у III кварталі 2020 року – 0.0%);
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних виробничих потужностей:** баланс відповідей – 6.7% (у попередньому кварталі – 0.0%).

Паспорт вибірки^{1,2}

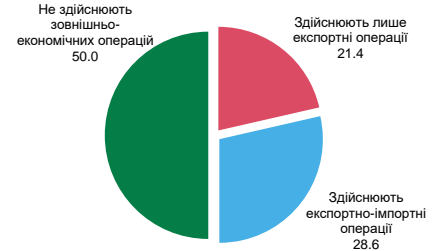
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

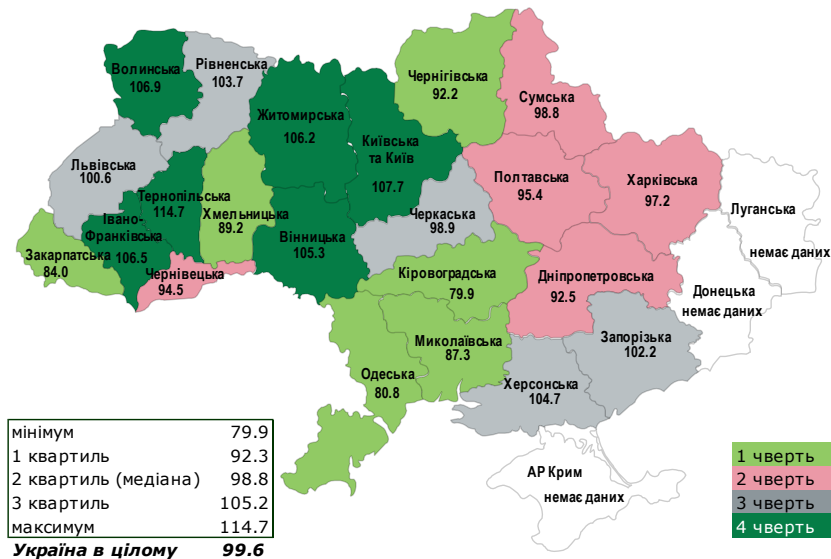

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 06–27 листопада 2020 року;
- опитано всього 15 підприємств;
- репрезентативна за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

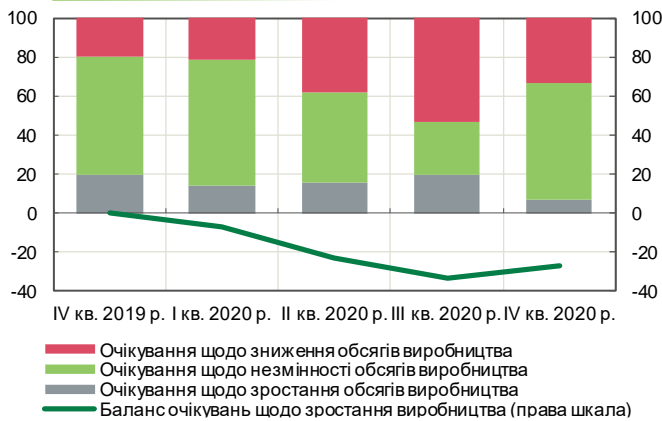
Таблиця. Очікування підприємств Хмельницької області щодо їх ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2019 р.	I кв. 2020 р.	II кв. 2020 р.	III кв. 2020 р.	IV кв. 2020 р.
фінансово-економічного стану	-7.1	-14.3	7.1	-20.0	0.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	-6.7	7.1	-21.4	-13.3	-6.7
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-14.3	-28.6	-15.4	-23.1	-7.1
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	7.1	-42.9	-14.3	-14.3	-13.3
кількості працівників	-13.3	-35.7	-7.1	-33.3	-26.7

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

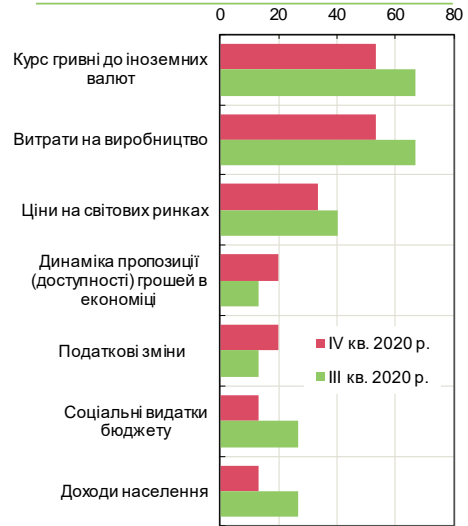
Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

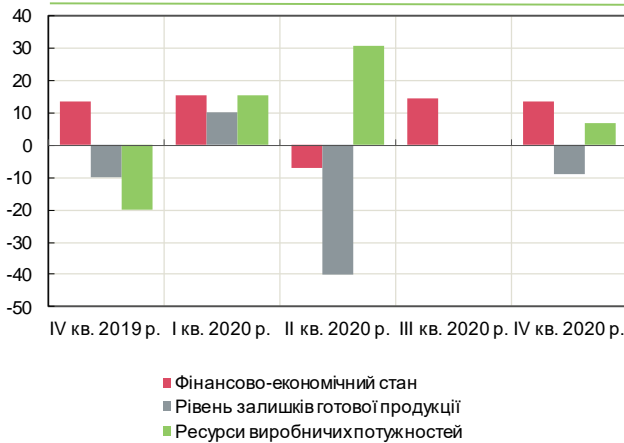
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які обумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

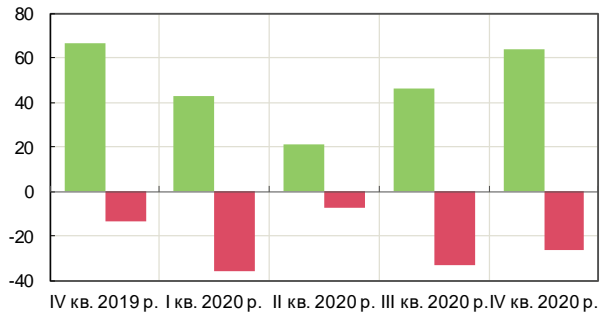
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

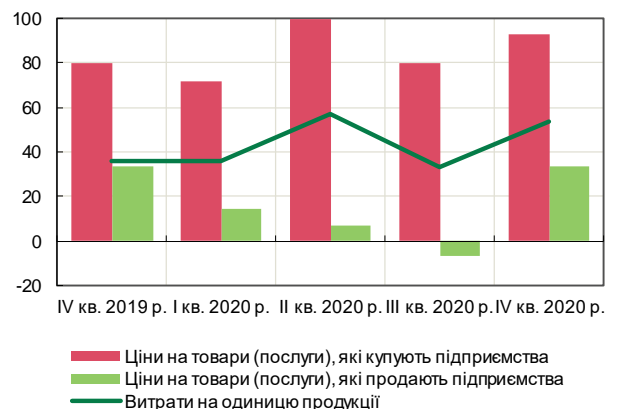
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

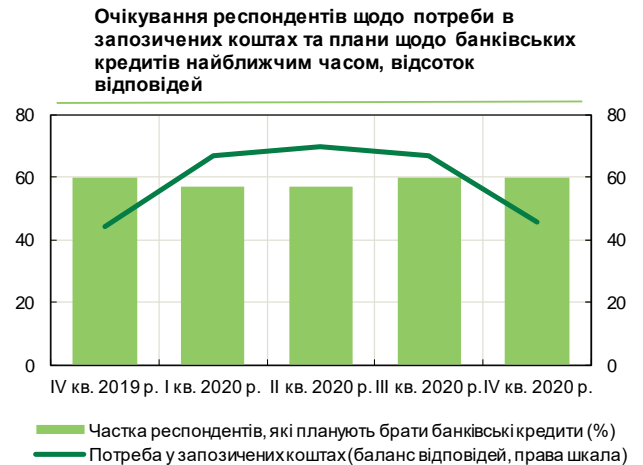
Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

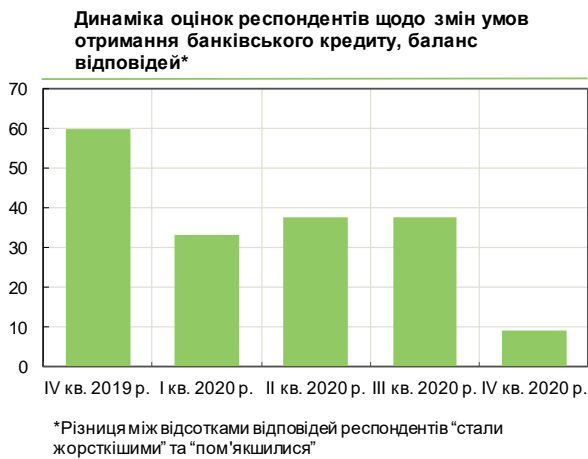
Графік 7

Графік 8

Графік 9

Графік 10

